

Колос З. В., к.е.н. доцент (Відокремлений підрозділ національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут»)

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний стан економіки потребує від суб'єктів ринкового господарювання на селі дотримуватись постійного високого рівня конкурентоспроможності за рахунок чинників природного, технологічного і організаційно-економічного характеру, поглиблення і розвитку кооперації, інтеграції, підвищення концентрації виробництва, його диверсифікації. Диверсифікація виробництва – об'єктивний економічний процес, закономірність, що викликана ринком, конкуренцією та покликана за рахунок розширення асортименту товарів, диверсифікації інвестицій, ринків зробити рентабельність підприємства більш стійкою, знизити ризики господарської діяльності.. Через реалізацію проектів диверсифікації виробництва покращується використання землі, засобів виробництва і трудових ресурсів, завойовуються ринки збуту продукції, стабілізується фінансовий стан сільгоспвиробників.

Дослідити основні характеристики потенціалу диверсифікації аграрних підприємств як чинник підвищення конкурентоспроможності та економічного піднесення аграрної економіки.

Перехід до ринкової системи господарювання обумовлює необхідність кожного господарчого суб'єкта постійно шукати шляхи підвищення ефективності своєї діяльності, прогнозувати та планувати стратегію розвитку підприємства відповідно з потребами ринкової економіки, тобто функціонування підприємства повинно відбуватися на підставі розробленої економічної політики. Загальна суть цієї політики полягає в формуванні стратегічних цілей та задач, оцінці існуючих і перспективних напрямків господарчої діяльності, аналізі зовнішнього оточення і його впливу на функціонування підприємства, визначення альтернатив виробничо-господарської діяльності, виборі стратегії.

Саме стратегія диверсифікації аграрних підприємств, яка полягає у розширенні спеціалізації та видів діяльності, вертикальній інтеграції, відновленні зв'язків та нових ініціатив, в умовах кризи може забезпечити стабільні результати господарювання.

Основне завдання при реалізації стратегії економічної диверсифікації – забезпечення прийняттого співвідношення між прибутковістю і рівнем ризику. Диверсифікація виробництва в сільському господарстві передбачає збільшення прибутку за рахунок використання ринкових шансів і встановлення ринкових переваг, забезпечення новими робочими місцями

трудоу ресурсів села. Основна причина диверсифікації – прагнення господарств зменшити залежність від вузької товарної номенклатури.

Якщо розглядати диверсифікацію не тільки як джерело отримання додаткових коштів і страхового гаранту безбиткової діяльності, а як принцип поведінки підприємств в ринкових умовах, можна відзначити, що за допомогою диверсифікації сільськогосподарські підприємства цілеспрямовано, використовуючи цей процес у власних інтересах, зможуть активніше функціонувати на ринку, що одночасно сприятиме досягненню визначених соціально-економічних результатів в масштабах, що виходять за рамки сільськогосподарської діяльності.

Слід зазначити, що в процесі диверсифікації виробництва в сільському господарстві відбувається диверсифікація праці. Диверсифікація праці на відміну від її зміни, включає взаємопроникнення, органічне сполучення різних видів праці при збереженні специфіки, якісних особливостей, що відрізняють один вид праці від іншого.

Диверсифікація виробництва, розвиваючи соціальну інфраструктуру села, створює нові робочі місця і ефективність використання трудових ресурсів в умовах диверсифікації виробництва є похідною від ефективності господарювання.

Диверсифікація виробництва в сільському господарстві передбачає збільшення прибутку за рахунок використання ринкових шансів і встановлення ринкових переваг, забезпечення новими робочими місцями трудових ресурсів села. Основна причина диверсифікації – прагнення господарств зменшити залежність від вузької товарної номенклатури. Диверсифікація аграрного виробництва дає змогу знизити соціальну напругу на селі, забезпечивши сільське населення роботою, а соціально – культурну сферу населених пунктів необхідним фінансуванням. Розширення номенклатури сільськогосподарської продукції знизить ризикованість ведення господарства та покращить фінансовий стан господарюючих суб'єктів.

1. Саблук П. Т. Реформування та розвиток підприємств агропромислового виробництва. – К.: ІАЕ, 1990. – 532 с.; 2. Розвиток різноукладності на селі: особливості, проблеми / За ред. В.В. Юрчишина. – К.: ННЦ ІАЕ, 2004. – 446 с. 3. Мельник Н. Б. Економічні результати диверсифікації у сільському господарстві // Праці Міжнар. наук.- практ. конф. “Фінансовий потенціал регіонів України в умовах ринкової економіки”. – Чернівці: Технорук, 2006. – С. 158-160.